

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

XI priores dies complectens

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1863

De S. Melanio Rhedonensi Episc.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72708](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72708)

ejusque adversarius, ut ex *Palladio docet* Baronius tom. 5 *Annal.* an. 403, num. 14, ubi *Acta recenset Pseudosynodi ad Quercum.*
 b Pelusium urbs *Aegypti* celebris fuit, unde *Oriente Nili ostium Pelusiacum dicitur.* Plura de hac urbe iv *Februarii ad vita in S. Isidori Pelusiotae.*

c *Imo Nicephorus ad suam usque aetatem diem ejus festum peragi solitum tradit: quo magis miror abesse ejus a Gracorum factis nomen.*

EX VARIIS.

DE S. MELANIO RHEDONENSI EPISC.

POST AN. CH.
 DXXX,
 VI JANUARI.

S. Melanii natalis vi Janu.

Festum vi
 Novembr.

Alibi xii No-
 venbr.

Civitas Rhedonum, *Ptolemaeo* Condate dicta, ut *viris eruditus placet*, vulgo *Rennes*, una est e *praecipuis Britanniae Gallicanae*, ad *Vicononiam* *Namen*, *Episcopatu jam olim insignis*, ut ex *Notitia provinciarum Galliae constat*. Hic *Antistes initio sexti saeculi S. Melanius fuit*. Ejus natalis vi *Januarii ita celebratur a Martyrologio Romano*: Rhedonis in Gallia S. Melanii Episcopi et Confessoris, qui post innumerabilem signa virtutum, jugiter caelo intentus, gloriosus migravit a saeculo. *Eadem fere Usuardus et Bellinus de Padua. Meminerunt ejus Maurolycus, Galesinius, ms. Florarium, Ghinius, Martyrol. Germanicum, et plurima mss. nominatim vetustissimum a Laurentio monacho Epternacensi descriptum, quod S. Hieronymi praefert nomen, et ea ratione illud passim citamus, licet auctum sit multis Hieronymo juniorum Sanctorum adjectis nominibus, ut vel hinc patet, id vero ita habet*: In civitate Redonensi natalis S. Melanii Episcopi. *B. Notherus hoc die*: Redonis nativitas, et ordinatio, ac transitus S. Melanii Episcopi et Confessoris: cujus corpori superposita, in mediis ignibus illaesa reperta est palla.

2 *Etsi vero vi Januarii mortuus feratur; tamen non eo die, sed vi Novemb. in Rhedonensi diocesi colitur, ob factam eo die Translationem, ut volunt Franciscus Lanovius, Augustinus Pazius, et Claudius Robertus. Translationis tamen in officio diei nulla fit mentio. Et sane Appendix Adonis a Rosweydo Nostro edita viii Id. Novembr. ista habet*: In civitate Regidonas depositio S. Melanii Episcopi et Confessoris. *Eadem mss. monasterii S. Laurentii Leodii, Ecclesiae S. Lamberti ibidem, monasterii S. Martini Tornaci, Laetiense, Ecclesiae S. Gudilae Bruzellis, Florarium; sed pro Regidonas, fere Redonas, aut Redonis, habet*: Bellinus de Padua, et Usuardi Martyrologium Lubece editum, nulla aut depositionis aut Translationis facta mentione: Redonis S. Melanii Confessoris. *Viola SS. Hagena excusa*: Item Redonis S. Melanii Confessoris. *ms. monasterii S. Martini Trevisis*: In Gallia Melani Episcopi Confessoris. *Carthusiani Colonienses in Addit. ad Usuardum*: Secundum aliquos hic Melani Episcopi Redonensis, quem Usuardus habet supra viii Id. Januarii, Ado n Id. Novembris. *Eadem fere monet Martyrologium Germanicum, et Ferrarius.*

3 *ms. Martyrologium ante citatum, quod S. Hieronymi vocamus, iterum vi Novembris*: Redonis civitate Galliae depositio Menelai Episcopi. *Maurolycus quoque utroque die eum refert, sed videtur diversum existimasse. Nam vi Januarii, Redonis, inquit, S. Melanii Episcopi et Confessoris, tempore Clodovaei Regis, at vi Novembris*: Apud Rutenos S. Melanii Confessoris. *Ast alia est Rhedonum civitas in provincia Lugdunensi III, alia Rutenorum in Aquitania I, Segodunum dicta Ptolemaeo, vulgo Rodes.*

4 *xii Novembris S. Melaniam refert Ado, fortassis quod in Ecclesia Viennensi eo die coleretur*: Eodem die, inquit, S. Melanii Redonicae (mss. *Lobiense, Petri Scriverii, S. Laurentii Leodii, Rodonicae*) civitatis Episcopi: qui post innumerabilem signa virtutum, jugiter intentus caelo, emigravit a saeculo. *Eadem habet ms. Florarium SS. Eadem fere ms. monasterii S. Richarii, Bedae praefert nomen. At Beda vulgatus, eo die*: Item S. Melanii Rodonicae civitatis Episcopi. *Maurolycus iterum illum hic Aquitanis adscribit. Ru-*

tenis, inquit, S. Melanii Praesulis. *Colitur eo die Coresopiti in Britannia inferiore, ut ex illius Ecclesiae Breviario liquet.*

5 *xii Octobris S. Melaniam Episcopum Confessorem exhibet ms. Martyrologium Carthusiae Ultrajectinae. Confessorem solum vocant Carthusiani Coloniens. in Addit. ad Usuardum. At distincte ms. Florarium*: Redonis civitate S. Melanii Confessoris. *Aliqua fortassis eo die facta Reliquiarum ejus translatio. Certe Argentraus Hist. Britan. lib. 4, cap. 16, tradit anno Christi mcccxxxi, ab Archiepiscopo Turonensi ad Prulliacum castrum, vulgo Preully, diocesis Turonensis, S. Melanii corpus esse translatum. Est Prulliacum Baroniae titulo insigne oppidum, ad Clayam fluvium; ubi Ordinis Benedictini caenobium S. Petro dicatum, ut testis est Claudius Robertus. Si haec celebratur translatio, non saltem vi aut xii Novembris; nam quae citavimus Martyrologia, iis diebus consignantia S. Melanii memoriam, ea hac translatione antiquiora sunt.*

6 *Vitam S. Melanii a coaetaneo auctore, ut Tom. I Vita et miracula.*

*Rerum Francie. Du-Chesnius censet, conscriptam, ex veteri ms. mihi transmisit eruditissimus atque humanissimus Jacobus Sirmondus Noster: ejusdem aliud exemplar e Britannia nactus sum opera Jacobi Bernardi Nostri; utrumque cum ms. codice S. Mariae de Ripatorio et Breviario Ecclesiae Coresopitensis, contuli. Priores duo codices vitae addita habebant sequentia, quae et nos hic damus; S. Gregorii Turonensis libri de Gloria Confess. caput 33. Miracula in Cenomanis patrata, auctore Gervasio Archiepiscopo Remensi: Miraculum apud Rhedonas factum, descriptumque ab Anonymo monasterii S. Melanii, ut apparet, monacho. Ejusdem sancti Antistitis vitam Gallice edidit Paschalis Robinius, e pluribus verum sacrarum Scriptoribus, Legendariis, Conciliis, Annalibus Francicis, Britannicis, Andegavensibus, ac Breviario Ecclesiae Rhedonensis, collectam. Tradit vero inter alia, anno mcccclm, cum Namnetas populati essent Normanni, S. Melanii corpus Bituricam fuisse deportatum. Franciscus Lanovius in Syntagmate historico de Sanctis Franciae Cancellariis, primo loco S. Melaniam recenset, vitamque ejus a Cornelio Grasio Carthusiano scriptam, Notis illustrat. Agit de S. Melanio Vincentius Bellovac. Spec. hist. lib. 21, cap. 23 et 24. Petrus de Natalib. lib. 2, cap. 49. Antonius Demochares de divino Missae sacrificio cap. 23. Augustinus Pazius in Catalogo Episcoporum Britanniae, Claudius Robertus, Baronius Tom. 6 *Annal. ad annum dvi, nu. 23. Joannes Chenu, qui nescio unde acceperit, quod scribit, Clodovaeum ab eo Christianam religionem edoctum, priusquam a S. Remigio baptizaretur. Idem post Chenu scripsit Andreas Saussayus in Martyrologio Gallicano.**

7 *Edificatum est in suburbio Rhedonensi a Salomone II, Rege Britanniae monasterium, et S. Melanii nomini dicatum, ut testatur Bertrandus Argentraus Hist. Britan. lib. 1, cap. 30. Id perperam in Placio fundo paterno S. Melanii situm scribit Cl. Robertus. Nam ex vita patet, Placium, aut Placionem, ubi aliud ipse Melaniam caenobium suis manibus construxit, in Venetensi esse diocesi, proculque distare ab urbe Rhedonum. Rectius conjicit Lanovius eo loco S. Melanii constructum esse caenobium, ubi ipsius olim sepulchrum insigni ornatum fuerat basilica, de cujus conflagratione infra ex S. Gregorio Turonensi dicemus.*

8 *Melanum indigenae appellant, ut ait Robinius, pro Melanio*

El xi Octob.

Translatio corporis.

Vita et miracula.

Alia translatio.

Monasterium Sancti Melanii.

EX MSS.
Alti Melanii.

Melanio, quomodo antiquitus semper scriptum; vulgo S. Melen. Monet Lanovius, a quibusdam confundi cum Melanio Rothomagensi, qui Malonus, Melonus, Mello audit, et forte rectius Mellonus. De hoc xxii Octobris agemus. Non ille est tamen, ut putarunt Lanovius et Robinius, de quo S. Gregorius Turon. agit lib. 7. Hist. Francor. cap. 19. Nam Melanius Rotomagensis apud Gregorium, sive Melantius, is est, qui S. Prætextato (de quo xxiv Februar.) in exilium acto intrusus est. Baronius in Not. ad Martyrologium, alium Melanium citat S. Melanii Rhedonensis æqualem, Veromandensem Episcopum, qui Concilio Aurelianiensi I, cum eo interfuerit. Sed Concilio illi subscripsit Sofronius Episcopus Ecclesie Veromandensis; Melanius præter Rhedonensem nullus. At Concilio V Aurelianiensi per Cautinum Archidiaconum subscripsit Melanius Episcopus Albensis.

Quando obiit S. Melanius.

9 De anno obitus S. Melanii nil certi possumus pronuntiare; nisi ultra dxxx annum Christi produxisse vitam, ante dxxlix obiisse. Nam S. Albinus qui Concilio Aurelianiensi IV, subscripsit anno dxxlix, solum xx sedit annos, ac menses sex; quem constat Melanio adhuc vivente Episcopum fuisse. Argentreus scribit a Clotario Rege, cum Chramno filio et Chonoberto vel Chronobro Comite debellatis reverteretur, in Franciam abductum esse S. Melanium. Verum cum illa expeditio suscepta sit a Clotario, postremo regni sui anno, qui Christi dxxi fuit; manifesti erroris illa Argentræi assertio convincitur: Febediolus enim Rhedonensis Episcopus Concilio Aurelianiensi V anno Christi dxxlix subscripsisse reperitur.

VITA

Ex veteribus mss.

CAPUT I.

S. Melanii ortus: promotio ad Episcopatum.

Narranda gesta SS. quaticumque stylo.

Cum Sanctorum priscorum Patrum veneranda memoria in omnipotentis Dei laude venerabiliter sit colenda, et eorum honorabilis vita ad exemplum fidelium fideliter proferenda; quisque in divinis voluminibus reus adscribitur, qui non studuerit dare gratis, quod ipse gratis accepit. Quidquid enim Ecclesie filiis proficit, et auditores suos imbuat, eosque ad exemplum provocat bonum, non est silendum, sed potius prædicandum. Idcirco nos timentes de inutili, vel potius de noxia taciturnitate damnari, insignia sanctissimi Christi Præsulis Melanii gesta, quicumque decrevimus exprimere caractere: ne forte, quod absit, dum præstolatur qui ea luculentius describat, materies multipliciter pro futura vetustate depereat. Præstat siquidem, ut descripta tam salubri historia de syllaba reprehendatur vel litteris, quam inertis somnolentiae indulgentes; nec nobis excusationem de tantillo nobis commisso talento, nec sapientioribus quandoque futuris in his amplificandis sive corrigendis locum præbuerimus exercitationis. Quapropter sequentes pro posse Psalmistam, qui ait: Justitiam tuam non abscondi in corde meo, misericordiam tuam et veritatem a concilio multo; non ea abscondemus de isto Confessore Christi, quæ veridica relatione comperimus, quamvis ea proferre ut decuerat, non possimus.

Psal. 39. 11.

2 Postquam ergo Dominus noster Jesus Christus mundum sua passione redemit, et Apostolos suos successoresque eorum eligens ad prædicandum misit, qui ab æterno Sole illuminati, divina adjuvante gratia, cæcos ignorantiae tenebris vero fulgore Christi illuminarent, et longam divini verbi familie Redemptoris esuriam epulis æternæ vite satiarent, sanctus Dei Sacerdos Melanius Rhedonensis Episcopus prædicare exorsus est. Fuit igitur prædictus Episcopus Melanius admirandæ sanctitatis, de a parochia b Venetensi, ex nobilissimis parentibus oriundus. Qui in fundo qui

a b
S. Melanii parochia et genus:

c Placio vocatur nutritus, quamvis emineret nobilitate generis, supereminere tamen nobilitate fidei: quantoque dignitate sæculi inter suos d clarus, tanto divinorum munerum gratia erat præcipuus. Hujus viri infantia cum per divinam providentiam summis Sacerdotibus erudienda fuisset commissa, non solum sacris litteris e apprimè et divinis imbuta est disciplinis: sed etiam præclarissimorum miraculorum, Domino cooperante, enituit signis.

c
d
Instituto:
e
Sanctitas.

3 Crescente vero in eo corporis ætate, divina quoque providentiæ in eo quotidie crescebat effectus. Denique virili tandem potitus ætate, contempsit spurci mundi gaudia, ut liberius impleteret summi Regis munia, et f religioso sese circumdedit habitu. Fuit autem forma præcipuus, corpore castus, mente devotus, affabilis colloquio, amabilis aspectu, prudentia egregius, temperantia clarus, zelo Dei et amore fecundus, perpetuæque virginitatis haud erat admonitus custos.

Fit monachus.

4 Itaque dum sæpeditus athleta Christi Melanius divinis excubiis liber indulgeret, derepente ad eum Primates, omneque vulgus promiscui sexus Rhedonensis urbis convolant, efflagitantes ut fungeretur eis officio Patris. Nam dum venerabilis Dei Antistes g Amandus, imminente molestia corporis, acri urgeretur dolore, beatissimum Dei famulum Melanium sibi adesse fecit. Quem blandis leniens sermonibus ita allocutus est: Fili carissime, quem sanctus Spiritus elegit templum sibi delectabile, cura pastoralis invigilare stude supra Dominicum ovile, quod tibi est ab æterno Pastore committendum post meum decessum: cunctoque gregi sibi accito edicit in propatulo, se in proximo hominem exiturum, Beatissimumque Melanium relatu sancti Spiritus in patronum eos habituros. Qui, moerentibus omnibus pro amissione unius, atque gaudentibus pro adeptione alterius vita et meritis haud disparis, fatiscens viribus corporis, exit e medio hominum, in celesti Senatu a Domino stemmate pollenti coronandus. Cujus exequiis rite functis, corporeque visceribus terræ, hymnorum psalmodiarumque resultante Camæna, tradito, cuius felix anima possidet cælum; mox popularis turba, tam Clericorum quam laicorum utriusque sexus, pari voto parique assensu dirigit gressum ad B. Melanium: quem renitentem atque contradicentem ejus precibus rapit, sibi in Pastorem elegit. Qui hujusce sedis cathedram sortitus dignitatis, qualia quantave inibi gesserit, impossibile est lingua enarrari.

g
S. Amandus Episc. Rhedon. prædicit sibi successurum.

5 Adeptusque hunc apicem, multo majoribus vigiliarum, jejuniarum, orationum continuarum, omniumque bonorum operum exhibitionibus, quam eatenus, macerabat corpus. Reputabat quidem secum, onus pastoralis sarcinæ sibi injunctum, ut qui prius fuerat custos sui, postmodum foret speculator publicæ utilitatis. Sicque repugnantibus sollicitudinem vicissitudinibus actum est, ut qui paucorum fugerat conventum, implicaretur curis plurimorum: et dum sæculi contemnit aspectum, irretitur nexibus mundalium sollicitudinum: et qui contraibat propriis voluptatibus, aliquantisper obsecundaret cosmi moribus. In Scripturis itaque sacris ita profecerat assiduitate lectionis, ut universis tam Doctoribus quam sodalibus superatis, cunctos præcelleret parochiæ, quam regendam susceperat, habitatores. In tantum vero erat aptissimus seniorum et coæqualium ac subjectorum, ut eloquentia sua placeret omnibus sibi colloquentibus, ut moerentibus lætitiâ redderet, scelera facientibus disciplinam.

Fit Episcopus.

Sanctissime vivit.

Doctrina pollet.

a Parochia sæpe pro diocesi usurpatur in vitiis SS. apud S. Hieronymum, et alibi.

b Veneti populi Britannia inferioris, quorum urbs primaria vulgo Vannes, Ptolemæo Darioorigo.

c Eum vicum nunc Ploelauf vel Ploescob dici scribit Paschalis Robinius, aut potius, ut ait, Ploemelin, aut Ploemelin, qui juxta Lominium oppidum situs. Significat ea vox, inquit, agros circum vicum S. Melanii jacentes. Petrus de Natal. Plautionem vocat, alii

alii Plautium; *Breviar. Rhedon. Placionem; Lanovius Placium.*
d Andreus du Chesne Tom. 1. Hist. Franc. elatus.
e Breviar. Coresopit. a primævæ ætatis suæ tempore, et divinis, etc.
f ms. P. Sirmondi habebat, uti et Breviar. Coresopit. Sanctique sese Benedicti circumdedit habitu. Quod refellitur ex iis quæ in Præfat. diximus.
g Colitur S. Amandus Rhedonensis Episcopus XIV Novemb. Hinc patet falli Argentæum, dum inter S. Amandum et S. Melaniam sedisse vult Athenium, quem ipse Arthemium, alii etiam Anthemium vocant, et S. Riotismum.

CAPUT II.

Melanii Episcopales functiones: miracula.

Clodovæum ad bona opera excitat.

a
b
c
d

Interest Concilio Aurel. I.

e
f

g

Obit diocesis et multos convertit.

Rom. 10. 15.

1. Reg. 1. 30.

Claret miraculis.

Ea occidit.

h
i

Occurrit ei diabolus specie Medici.

k

l

requisisset, dicens: Quo vadis? ille respondit: En ad fratres vado, potionem eis dare volens. Et addidit se medicum esse. Itaque perveniens sanctus Confessor ad oratorium suum, mox prosternitur in orationem, qua completa profinus surrexit.

11 Malignus autem spiritus unum seniore de monachis qui ibi morabantur, inveniens aquam haurientem, in eum mox ingressus est; terræque prosternens, vehementissime vexare cepit. Quem cum vir Dei ab oratione rediens tam crudeliter vexari conspiceret, ei solummodo alapam dedit, et malignum ab eo spiritum, fœda relinquentem vestigia, seque nimis incusantem querimonia, ita expulit, ut ad eum ulterius redire non auderet.

12 Apostolicam denique tenens in docendis hominibus normam, ostendebat contra singulorum peccantium vulnera ornatam regulam et rectam. Ipse vero magis ac magis subiciebat se divinis obsequiis, vigiliis scilicet et orationibus, jejuniis et elemosynis, ceterorumque honorum operum exhibitionibus; ac pro his et hujuscemodi studiis coronam justitiæ fideliter expectabat: non frustra fidelem existimans Deum, qui pie vigilantibus coronam promisit gloriæ. Et quoniam ante oculos mentis illius assidue dies ultima versabatur, oculos corporis sæpius lacrymabiliter erigens ad cælum, animum non relaxabat ab oratione.

13 Enimvero quia virtutes illius, et miraculorum signa quæ gessit, pro enormitate sui singulatim a nobis enarrari nequeunt; tamen omnia illibata præterire, dulcedo illius sanctissimæ memoriæ non permittit. Ergo ex iis quædam breviter commemoremus: nam innumerabilibus cæcis reddidit visum, claudis gressum, debilibus virium restaurationem, infirmis sanitatem, mutis loquelam. Porro tantæ virtutis erat, ut dæmon ante illum nullatenus occultare se valeret. Quapropter innumerabiles dæmonibus obsessos suis meritis ac precibus per Dei virtutem liberavit homines.

a *Hic est Clodovæus Magnus, qui Francis imperavit ab anno cclxxxii, usque ad dxi.*

b *Andr. du Chesne Tom. 1. Hist. Franc. citans hanc S. Melanii vitam, habet præcipuus.*

c *Hinc quidam Clodovæi Cancellarium et Notarium credere. Nicolaus Vignerius hinc concludit, subjugatos a Clodovæo Britones, nec alium proprium Regem habuisse, satis debile id est argumentum.*

d *Du Chesne, dirutasque.*

e *Urbs est nobilissima ad Ligerim in inferiori Belsia, olim Genabum dicta, vulgo nunc Orleans.*

f *Habita est ea synodus Felice v. c. Consule, an. Christi dxi. Simmachi Papæ xii. Clodovæi xxx. et quæ prima Synodorum Aurelianensium, hanc Synodum, inquit Vincentius lib. 24. cap. 23. congregavit S. Melaniam, qui Regi Clodovæo familiaris erat, fuitque auctor Canonum ibi promulgatorum, sicut in præfatione ejusdem Synodi legitur. Verum ea Præfatio nunc desideratur. Subdit Vincentius: Hæc et alia plura Ecclesiæ utilia (ut dictum est) auctore S. Melanio Rhedonensi decreta sunt. Synodi hujus meminisse Breviarium Rhedonense, sed non recte xxxiii Episcoporum facit, dicitque sub Hormisda Papa celebratam. Addit S. Melanii consilio et monitis sancta et toti Ecclesiæ utilia decreta statuta fuisse.*

g *Hinc patet, olim extitisse ejus Concilii Acta, nunc solos Canones habemus.*

h *ms. Sirm. volens.*

i *Alterum ms. humanis.*

k *Id monasterium fuisse, patet ex sequentibus, Claudius Bob. in catalogo Episcoporum Rhedon. existimat hoc esse monasterium quod S. Melanii dicitur, quod tamen in catalogo Abbatiarum scribit a Salomone Britannia Rege conditum; secundo nimirum ejus nominis, qui circiter annum dclx obiit, ut testatur Argentæus. Est monasterium S. Melanii in suburbio Rhedonensi situm. Placio in agro Venetico. Robinus hoc monasterium vocatum ab eo Plautium, sive Ploemelen scribit, in memoriam loci natalis, eodem dicti nomine. At potius hic ipse esse locus videtur, in quo natus, vel certe nutritus fuerat Sanctus.*

l *ms. Bip. In specie tauri, habens cornua.*

Ex mss.

Diabolus e possesso pellit.

Sæpe suscipit in cælum.

Plurima edit miracula.

EX MSS.

CAPUT III.

Variae curationes per oleum sacrum, et aquam benedictam.

Morbum inveteratum oleo sacro et signo Crucis sanat.

a

Quadam itaque die dum circumiret parochiam suam, visitando et confirmando populum Dei, nuntiatur est ei, quod quaedam matrona nobilis genere in a pago Cenomanico, juxta pagum Rhedonensem, jaceret infirma, cui nomen erat Eva: jacuerat autem duodecim annis aegrotata, ita ut nusquam pergere, numquam vel de lectulo sine alterius adjutorio potuisset exurgere. Hujus parentes et amici accedentes ad praedictum sanctum Confessorem Christi Melanium, deprecabantur eum, ut ei sanitatem concederet: quia firmiter credebant, quod hoc suis meritis et intercessionibus a Domino impetrare posset. Verens autem memoratus Pontifex Domini sententiam, qua dicit: Infirmus fui, et non visitastis me, et quae sequuntur, cum iisdem nuntiis ad eam ire perrexit. Et ingressus domum illius, manu dextera signum crucis super eam fecit, et ex oleo sacro cum oratione Dominica illam linivit, atque ei pristinum sanitatis statum redintegravit, suffragante virtute Altissimi. Quae mox surgens, et supra pedes proprios se erigens, omnipotenti Deo egit gratias, qui eam per suum sanctum Pontificem Melanium reddiderat sanitati. Ipsa ergo, quae diutissime jacens infirmitate, omnem substantiam suam Medicis distribuerat, nihilque ei profuerat, sed semper deterius habuerat, mox ut se sanam deprehendit, sua omnia beato Pontifici tradidit, et ei postmodum, Domino servitura, adhesit.

Matth. 23. 43.

Oleo et aqua benedicta ex humilitate utitur.

13 His et hujusmodi quamplurimis virtutum prodigiis Domini annuente gratia, beatus Pontifex Melanium effulsit: sed horum maximam partem, ne sibi hanc vanam gloriae ventus auferret, multo conamine studuit occultare. Timebat enim ante oculos interni Judicis jactantiae crimen incurrere, si unquam populari delectaretur favore. Igitur dum infirmantibus sanitates praestaret, sacro oleo vel aqua benedicta eos fovebat: ut dum viderent pupuli aliqua fomenta aegris adhiberi, non virtutem putarent, sed medicinam. Quod ita fuisse, sequentia miracula paulatim declarabunt.

Paralyticum sanat.

16 Adducitur itidem aliquando ad supradictum S. Melanium quidam paralyticus, universorum membrorum damnatus officio, qui nullam recuperandae sanitatis fiduciam ulterius habebat in homine, sed tamen de Domini nondum penitus desperaverat juvenine. Hic cum fuisset sancto viro praesentatus, suppliciter postulabat ab eo, ut illius sanctitas sibi sanitatem a Domino impetraret, quod facere nequiverat plurimorum industria Medicorum. Cujus miseriae Sanctus Dei condolens, ut solito sibi more sacrati olei benedictione eam summotenus linivit, mox morbus excluditur, et salubris vigor illabitur. Qui sanitate percepta, cum omnibus suis praedicti sancti viri Melanii se tradidit obsequiis, atque ejus servitio inhaesit, et ab omnibus se saeculi actibus separavit. Reliquit ergo mundum cum satellitibus suis, et sociavit se, prout potuit, Deo et Angelis illius.

Sanati gratitudo.

Aegrum sanat.

17 Denique alio tempore erat quidam vir, Siagrius nomine, nimiae aegritudinis incommoda sustinens, quem nullus terreno medicamine valebat curare. Hic cum S. Melanii fuisset praesentatus obtutibus, supplicantiibus amicis ejusdem, pro eo ad Dominum orationem fudit, et, sicut semper, cum sanctificati olei delibutione ab eo morbum expulit, et pristinam ei sanitatem, Domini opitulante gratia, restituit.

Contractum curat.

18 Item nom multo post tempore quidam homo pedibus ambobus contractus proieitur ante eum. Cujus miseriam Sanctus Dei cum pietate respiciens, pro eo precem fudit Domino. Deinde lavans infirmi pedes aquae calidae fomento, eum pristinae restituit

sanitati; ita ut, Domino open ferente, per se reparet ad propria, qui aliorum advectionis humeris, sancti viri expetiverat praesentiam. Qui cum se per merita sancti viri intellexisset sanatum, cum nihil melius penes se eidem offerendum reperisset, semetipsum sanctissimi Pontificis tradidit obsequiis, ejusque cunctis diebus vitae suae sese commisit servitio. Cujus etiam progenies usque in hodiernum diem sanctum illius custodit sepulchrum, et cum luminaribus accensis ibidem vigiliis et orationibus insistens, pro praedicti viri beneficiis Deo laudes et gratias refert, et ejus ecclesiae excubiis jugiter inservit.

Is illius se obsequio devotet.

19 Nec illud silendum reor, quod quaedam puella daemone plena, et idcirco, catenis constricta, adducitur a suis ad sanctum virum saepius supra nominatum. Ante cujus conspectum cum daemone, qui eam cruciabat, se celare non posset, dicebat se pro scelere, quod commiserat, in eam fuisse intrare permissum. Mox vero ut signum sanctae Crucis sanctus Dei Antistes Melanium contra eam digitis expressit, ab ea protinus malignum spiritum expulit, et eam sanam Domino cooperante reddidit.

Energumenam signo Crucis liberat.

20 Alio quoque tempore venit ad eum quidam vir, Medias nomine, cujus filius jacebat infirmus, morti jam proximus. Hic itaque accedens ad sanctum virum, deprecabatur eum, dicens: Homo Dei, restitue mihi filium meum. Et haec dicens flebat. Erat autem hoc in Placio, b juxta fluvium Vicienoniae. Beatus ergo Melanium pergens ad aegrotum, confortabat eum, et caput et manus illius demulcens, dicebat: Confortare tantum fili, et crede, et implebitur voluntas tua. Et tandem apprehensa manu ejus, elevavit eum; et surrexit stans supra pedes suos incolumis.

Infirmum sanat.

a Pagus Cenomanicus, vulgo le Maine, inter Normanniam, Andegavos, Turones, ac Britones sita provincia, cujus caput Cenomanorum civitas, vulgo le Mans, ad Sartam fluvium.

b Fluviorum totius Britanniae celeberrimus est Vicienonia, ut habet Papirius Massonus libro de fluminibus Galliae. Alti Vidianam vocant. Vincent. Bellou. et Breviar. Coresopit. Vicienam; passim nunc Vigelania dicitur, vulgo la Villaine. Rhedonum urbem alluit.

CAPUT IV.

Marsi Episcopi poena, curatio. Venetensium conversio.

Eodem fere tempore convenerunt simul vir Dei Melanium, et electus Dei A. Albinus, sanctusque b Victor, atque c Launus, et S. d Marsus, in e Andegava civitate intra f basilicam sanctae Dei genitricis Mariae: ibique B. Melanium ex communi consensu aliorum Missam celebravit in capite jejunii Quadragesimae. Post cujus celebrationem, antequam recessissent ab invicem, dedit eis beatus Pontifex g eulogias in caritate, cum Dei gratia et sua benedictione. Beatus vero Marsus h praeferebat jejuniis diei caritati, et eulogiam, qua communicare debuit, vilipendens, particulam, quam acceperat a Sancto Melanio, in sinu suo cadere permisit.

a
b c d e
f

g

h

S. Marsus ne jejuniis violat, eulogiam in sinu abscondit.

22 Accepta ergo unusquisque ab altero licentia redeundi ad propriam Sedem, osculati sunt se invicem, et cum Dei gratia iter suum coeperunt peragere. Nec dum vero amplius quam decem milliaria ab urbe discesserant, cum sensit S. Marsus se ab eulogia in serpentem versa circumcingi. Ut ergo cognovit, poena sua cogente se pro inobedientia sua, et pro caritate contempta, horribili vindicta multatum, provolutus ad pedes B. Melanii, quid ei et qualiter evenisset indicavit. Recipiens autem sanctus Pontifex ejus satisfactionem, ait illi: Perge frater velociter ad Dominum Albinum fratrem nostrum, et confitere ei quod egisti, et quid mali pro hoc ipso tibi accidit. Qui consurgens accelerato itinere venit ad S. Albinum, et enarravit ei delictum suum. Sanctus vero Episcopus audiens negligentiam ejus dixit ei: Me quidem pro te deprecaturum Dominum scias; sed vade ad fratrem

Ea in serpente vertitur.

fratrem nostrum Victorem Episcopum, et enarra ei omnia quæ fecisti; et, ut pro te misericordiam Domini deprecetur, exora. Quæ iterum consurgens, sicut jussu erat vir Dei venit Cenomannis ad B. Victorem, et retulit ei omnia quæ gesta fuerant ab eo. Recordans vero B. Victor, quod in ore duorum vel trium testium stet omne verbum, dixit ei: Revertere frater ad sanctissimum Antistitem fratrem nostrum Dominum Melanium: credo enim quod ejus meritis et intercessionibus liberaberis. Arrepta itaque revertendi licentia, venit semivivus ad B. Melanium: et inveniens eum in Placio in sua basilica orantem, narravit ei omnem laborem sui itineris, et quomodo S. Victor sibi dixerat, quod a nemine alio liberandus esset nisi ab eo, per cujus meritum ligatus fuerat, videlicet a S. Melanio. Quod audiens B. Melanius, per totam noctem illam sese pro eo vigilando et orando afflixit. In crastinum vero absolutionem et benedictionem super eum fudit. Post quibus absolutionem, mox versus est serpens in cristianam eulogiam, quam assumens B. Marsus, gaudens communicavit se de ea, quod prius malo suo facere neglexerat.

Bursus serpens in eulogiam.

23 Huic tam stupendo miraculo successit aliud nequaquam, ut reor, inferius. Senex quidam de Venetensi pago veniens ad S. Melanium, precabatur eum, ut filium suum sanaret a dæmonio, a quo male vexabatur. Cui vir sanctus respondit, oraturum si quidem caritative pro eo, de sanitate vero illius nihil aliud, quam quod Deo placeret, futurum. Dæmon autem intelligens se jam jamque per merita sancti viri ab illo puero ejiciendum, duxit illum in quodam cubiculo, et ibi suffocavit eum, vi extorquens animam illius. Denique pater pueri rediens domum, cum invenisset eum mortuum, flebat multum; et nullam exinde consolationem recipiens, ait amicis suis: Ferte cadaver ejus ad B. Melanium: confido enim quod resuscitare possit filium meum, qui prædicat Deum vivum. Quo audito, amici ejus deportaverunt eum, et posuerunt ante beatum Antistitem. Et accedens pater ejus propius, narravit ei qualiter interfectus esset a dæmonio. Clamabat autem ad eum flens et ejulans, atque dicens: Credo, vir Dei, quod etiam a morte per te possit resurgere filius meus. Conversus autem B. Melanius ad populum qui convenerat, dixit: O Venetenses, quid prodest vobis quod hæc et ceteras virtutes videatis fieri in nomine Domini nostri Jesu Christi, cum tantopere recusetis fidem et credulitatem ejusdem Domini nostri recipere? Erant enim tunc temporis Venetenses pæne omnes gentiles. At illi respondentes dixerunt: Ne dubites vir Dei, quia si istum puerum resuscitaveris a mortuis, omnes credemus Dominum quem prædicas. Hæc illis dicentibus, ait B. Melanius ad Dominum: Domine Jesu Christe, Fili Dei vivi, qui fratrem meum Dominum Martinum *k* permisisti tres mortuos resuscitare; deprecorte, piissime Pater, ut me indignum famulum tuum exaudias, ut populus, qui circumstat, cognoscat potentiam tuam, et in nullo de te diffidat, si tua fuerit voluntas, ut resuscites istum defunctum. Et hæc dicens, posuit Crucem super pectus mortui, et statim revixit. Stupefactus omnis populus in tali miraculo, clamabat dicens: Sufficit, nunc credimus cuncti Deo, quem prædicat B. Melanius. Ac deinde constituto a B. Melanio die et loco, vix aliquis remansit qui non, Baptismatis gratia recepta, fidei Catholicæ jungeretur.

Eum resuscitavit S. Melanius.

Convertuntur Venetenses.

a S. Albinus Episcopus Andegavensis colitur i Martii. Sedit annis xx, mensibus vi, subscripsit Concilio Aurelianensi III an. dxxxviii, et per Sabaudum Abbatem Aurelianensi V, an. dxxxix. Unde id refellat, quod scribit Paschalis Robinius, quæ hic narrantur contigisse cum ab Aurelianensi Concilio reverterentur: nam S. Melanius non nisi primo Aurelianensi interfuit, minimum xix annis antequam Episcopus esset S. Albinus.
b Huic Cenomanensem Episcopum fuisse scribit Robinius, et satis colligitur ex his quæ infra dicuntur. Deest a catalogo Episcoporum Cenoman. Claudii Rob. Nam quem ille refert Victorium, is

cum Concilio Turonensi Severino v. cl. Consule, an. Christi cccclxi interfuerit, huc non pertinet.

c Omittit hic a Robinio suspicor S. Laudum sive Lautum, aut Lautonem esse, qui Constantiensis Episcopus interfuit Concilii Aurelianensis II, an. 533, III, 538, IV, 541, per Eusepilionem Presbyterum; et tandem V, 549. Colitur xxi Septemb. Vincentius expresse Lautonium appellat. Lanovius Lautonum, sive Lanulphum, Claudius Rob. Lanulphum, Breviarium Coresopit. Lautorium.

d Robinius, Lanovius, Argentæus Nannetensem Episcopum faciunt. Extat apud Claudium Rober. Marcus quidam, vel Marcius, vel Marius, (ut scribit) Nannetensis Episcopus: sed ab hoc videtur diversus, cum inter primos ejus Sedis Antistites recensetur ante Nunechium, qui concilio Venetico circiter annum cccclxx subscripsit. Fuit vero S. Albinus temporibus Marcus Aurelianensis Episcopus, qui Concilio Aurelian. IV subscripsit an. dxxi, atque alius Marcus (sed cujus Sedis Episcopus, non exprimitur) Aurelianensi II, an. dxxxiii. Asservatur in Essendiensi illustrium Canonissarum apud Westphalos ecclesia S. Marsi) hujusne, an allerius, nondum conperi corpus, auræ thecæ inclusum.

e Ms. Rip. Andegaviso. Est Andegavus, sive Andegavus, aut, ut hic dicitur, Andegava, ut sæpe in vitis SS. Andegavis, Andium urbs præcipua, vulgo Angers, veteribus Juliomagus, ad Meduanam fluvium, qui haud inde procul in Ligerim se exonerat.

f Robinius scribit hæc facta in sacello D. Virginis de Ronsereio, quod erat in crypta ad oram Meduanæ ædificatum. Est jam Roncereium, vulgo Ronceray, monasterium feminarum Ord. S. Benedicti in urbe Andegavensi, longo post tempore fundatum xiv Julii an. mxxviii, a Fulcone Nerre Comite Andium, ut tradit Renatus Choppinus Politæ sacra lib. 3, tit 4, num. 15. Quærit Robinius, qui liceret Melanio coram Albino in ipsius diocesi celebrare: respondetque aut fuisse locum illum tunc in Britannia extra Albini jurisdictionem, aut certe detulisse id Albinum seni hospiti.

g Sunt eulogie cibaria, quæ benedictionis gratia transmitti solebant, aut post Missas dari, in signum communionis et caritatis. Robinius, Annales Andegavenses, ut ait, secutus, sacram Eucharistiam interpretatur. Verum id mihi non probatur: nec enim eam tam irreverenter vir sanctus tractasset, nec ejus sumptione solvi Ecclesiasticum jejunium existimasset.

h Robinius ait, cum occulte indignationis reum sese Marsus agnosceret, nec voluisse, nec ausum fuisse sacram hostiam sumere. Probabilius est noluisse jejunium infringere, et fortasse collegas, qui id facerent, judicasse.

i Alterum ms. nobis.
k De eo xi Novemb.

CAPUT V.

Eusebius Venetensium Rex, ejusque filia, a S. Melanio curati, alia hujus miracula.

Illud quoque inter præcipua miraculorum opera, quæ per S. Melanium Confessorem suum operatus est Dominus, ponendum puto, quod circa a Regem Venetensem Eusebium, et ejus filiam Aspasiam nomine, factum fuisse, fideliter invenitur. Veniens quippe prædictus Rex aliquando de b Venetensi civitate cum suo exercitu, pervenit ad parochiam quæ vocatur Cambliciacus c, ibique, nobis incertum cur, forte iratus, multorum hominum oculos erui jussit, et manus evelli. In ipsa autem nocte qua hæc operatus est, ægrotare cepit, et intolerabilibus doloribus urgeri. Metuens autem ibidem vitam finire, Medicos qui cum eo venerant, adscivit, et ut ei in aliquo adjutorium præberent admonuit. Sed ipsi omnem industriam suam in vanum expedentes, in nullo poterant eum adjuvare.

Eusebius crudelis Rex morbo corripitur.

a
b
c

25 Post triduum autem quo ipse ægrotare cepit, arrepta est filia ejus, Aspasia nomine, a dæmonio, et cepit volutari per terram spumans. Cumque geminato langore, proprio videlicet et suæ carissimæ filia, quo nihilominus cruciatur acrius, anxietate; sagaci inquisitione scrutabatur, quo vel a quolibet hominum desideratum sperare posset remedium. Audiens autem famam B. Melanii, scilicet qualiter Dominum diligeret, qualiterque Dominus hunc diligentem se virtutibus mundo clarificabat; mittens ad eum suppliciter deprecabatur, ut ad se caritatis gratia venire dignaretur. Quo impetrato, eum summo honore ad se adduci fecit, et in eadem parochia, in qua ipse jacebat, in loco qui vocatur Prima-villa, hospitium ei præparari jussit. Veniens autem B. Melanius de d monasterio suo, quod propriis manibus fabricaverat in fundo qui vocatur Placio, in honorem Dei, e cum paucis monachis ad lectulum jam dicti venit infirmi. Quem cum crudelissimus vir fuisset intuitus,

Ejus filia arripitur a dæmone.

Rex ad se invitatur S. Melanium.

d
e

Ex mss. tus, ex imo corde punctus, confessus est delicta sua, et qualiter ei hæc infirmitas corporalis accidisset, et filiae ejus Aspasie, suppliciter enarravit. Ad-didit quoque, ut pro utrisque eis dignaretur orare. Quod vir Domini benignissime suscipiens, data prius illi digna poenitentia pro commissis delictis, ait illi: Infirmitas, frater, hæc non est tibi ad mortem, sed ut salveris per eam, et recognoscas Dominum qui te creavit. Deinde unxit eum de oleo benedicto tribus vicibus, cum trina invocatione divinitatis, et statim surgens sanus, retulit gratias Deo, qui per famulum suum S. Melaniam sanitatem illi concessit.

S. Melaniam cum sanat.

Filiam a dæmonio liberat.

Eusebius Cambliciacum et donat.

Multa alia fecit miracula.

Ecclesi. 31. 12. Imitanda sunt gesta Sanctorum.

26 Post hæc accessit S. Melaniam ad locum ubi puella a dæmonio vexabatur: quem ut vidit dæmon, cepit clamare et dicere: Quid me persequeris sancte vir Dei Melaniam? Jam enim me de alia puella ejecisti, et iterum nunc me hinc ejicere vis? Increpans autem eum B. Melaniam, ait illi: Exi ab ea, cruenta bestia, et vade in illum locum ubi nunquam deinceps ulli homini nocere possis. Quo dicto statim sana facta est puella, et venit ad patrem suum gaudens, et glorificans Deum.

27 Post hæc cum inde recedere volens B. Melaniam peteret missionem, accessit ipsa puella ad patrem, et deprecabatur eum, ut pro recompensatione utriusque salutis, suæ videlicet atque illius, si non amplius, saltem ipsam Cambliciacum B. Melanio condonaret. Quod audiens Eusebius Rex pater ejusdem puellæ, sermone libentissime annuens, dedit illi totam parochiam superius nominatam per anulum suum, ad suos monachos alendos. Accepta ergo jam dicta terra Beatus benedicens eis perrexit inde ad cathedram Episcopatus sui, ad civitatem scilicet Rhedonensem.

28 Hæc tantummodo de innumerabilibus miraculis, a Deo per B. Melaniam in vita et sanitate illius corporali patris, referenda credimus; ne forte his, qui merita Sanctorum pro numerositate vel raritate miraculorum metiuntur, nullius putaretur meriti, si non aliquibus insigniretur virtutibus. Ceterum quamplurima omisimus, partim metuentes incredulorum diffidentiam, partim fastidiosorum importunitatem; et, quod est verius, ignavia nostra prevalente, tantæ succumbentes materia.

29 His ergo ad laudem Domini nostri Jesu Christi de vita sanctissimi Patris nostri Melanii utcumque descriptis, suademus auditoribus nostris, non frustra sibi narrari vitas sanctorum Confessorum, vel passiones Martyrum: quin potius ut intelligentes quod scriptum est: Ad mensam magnam sedisti? diligenter intellige quæ apponuntur tibi; sciens quoniam talia te oportet preparare. Studeant ex his scripturis, quæ, quasi mensa multiplicium ferculorum speciebus referta, ita diversarum virtutum gemmis stipata sibi imitanda apponuntur, non ventrem cum escis mox perituro, sed mentem perenniter victuram reficere. Hæc itaque breviter, more frudentium Patrum nostrorum Britonum, de vita Patris nostri B. Melanii perstreptentes potius, quam proloquentes; jam de ejusdem transitu, quæ pro certo novimus, proferamus, magis reservandæ memoriæ gratia, quam pronuntiandæ historiæ cupiditate.

a Erant S. Melanii ætate, ut auctor est Argentarius, duo in Britannia Armorica Reges, unus e Conani, aliter e Rivallonis prosapia, de qua re xii Decemb. ad vitam S. Judoci, qui Judicæus Regis e Rivallonis familia frater fuit, plenius agemus. Venetensis hic Rex, in neutrius familia stemmata reperitur. Sed nec Riouthimus ille, qui Rex Britonum appellatur a Jornande de rebus Geticis cap. 43, ab Eurico Visigothorum Rege victus, dum Anthemii Imperat. rogatu, ejus se cupit conatibus officere. Ab eo fortassis hic Eusebius Rex descendit. An alteri Regi tributa solverit, an ejus tantum nomine exercitum duxerit, improprie hæc dictus, alii disputent.

b Ms. Rip. Venonica.

c Addit. ms. Rip. ubi castrum situm est, qui vocatur Marcicæus.

d Ms. Rip. oratorio.

e Idem ms. cum suis Clericis et quibusdam discipulis.

f Idem ms. discipulos.

CAPUT VI.

S. Melanii mors: a morte miracula.

igitur sanctissimus Confessor Christi Melaniam, Domino revelante, obitum suum ante prænoscentis, discipulis suis diem obitus sui prænuntiavit. Deinde tempore congruo absolutionem eis more Episcoporum faciens, et eos sua benedictione confirmans, verbisque divinis instruens, qualiter se agere deberent in servitio Domini, edocuit. Post hæc sese Domini corporis et sanguinis perceptione munivit, atque vitæ suæ fideliter peracto cursu, feliciter in qua die prædixerat migravit ad Christum, in loco qui vocatur Placio, ubi ipse, sicut jam diximus, propriis manibus ecclesiam construxerat, et monachos ad servitium Dei faciendum congregaverat.

Prædicit diem mortis suæ.

Communicat:

Moritur.

31 Per visionem autem Angelicam convenerunt ad obsequium corporis illius faciendum sanctissimi Pontifices superius nominati, videlicet S. Albinus, et S. Victor, S. Lannus, nec non et S. Marsus, qui per ejus virtutem a serpentis cingulo, sicut superius narratum est, fuerat liberatus. Hi sanctissimi Pontifices, et alii quamplurimi fideles viri, per Dei providentiam ad ejus exequias convenientes, primitus Ecclesiastico more animam ejus commendaverunt Deo; deinde nocte sequenti in orationibus et vigiliis expensa, primo mane Missam pariter audierunt.

Episcopi ad ejus funus per Angelos convocati.

32 Exin communi consilio, Deo, sicut postea patuit, ordinante, collocaverunt corpus sancti viri in navi, quæ forte aderat in alveo fluminis Viconiæ. Qui fluvius suscipiens sanctum corpus ejus, cum Pontificibus et Clericis atque monachis litaniis canentibus, et cum populo qui eum sequebatur, Deo gratias pro ejus gloria, de qua certi erant, referendo, converso impetu, qui deorsum, sicut et ceteri, fluere ferrique solebat, sursum versus perduxit usque ad civitatem Rhedonensem, quæ triginta vel eo amplius millibus ab eodem loco distat, quam ipse Sanctus feliciter gubernaverat. Cumque prope muros civitatis jam advenisset, Clerici et omnis populus, qui in eadem urbe consistebant, processerunt ei obviam cum crucibus et cereis, et vexillis, canentes et laudantes Deum in sublimi, non ideo quia defunctus erat eorum piissimus Pastor, sed quia meruerant saltem corpus defuncti patroni sui recipere.

Adverso fluctu navis ultro defertur Rhedonas.

33 Audientes autem voces psallentium duodecim latrones, qui tenebantur vincti in una turri, quæ erat contra meridiem juxta murum civitatis opposita, flebilibus vocibus coperunt ejus misericordiam implorare. Cumque ut eis misereretur clamarent, et Dominum nostrum Jesum Christum, Sanctumque Melaniam deprecarentur; scissa est turris quæ erat ex lapidibus, a summo usque deorsum; et soluti sunt a vinculis et liberati, qui tenebantur in carcere. Divulgatum est autem hoc miraculum per diversas provincias.

Captivi Sancti invocantes liberantur.

34 Erat quoque in proximo ultra fluvium Viconiæ quædam materfamilias, quæ per multos annos, amisso oculorum lumine, permanebat cæca. Hæc autem hoc miraculo, quod Dominus pro meritis sanctissimi Pontificis Melanii declarandis in præsentia ejus exanimis corporis operatus fuerat, cum parentibus et amicis suis festinanter venit ad sanctum corpus defuncti Pontificis. Et cum terræ prostrata pedes ejus osculata fuisset, statim et ipsa desideratum recepit lumen. Quo recepto, multo repleta gaudio, Domino egit gratias, et S. Melanio, terramque quam tenebat hereditario jure ultra fluvium Viconiæ, ubi et ipsa eatenus habitaverat, tradidit eidem S. Melanio æternaliter habendam.

Cæca illuminatur.

Sua ei dicit.

35 Beati autem Pontifices superius nominati accipientes propriis manibus sancti viri corpus, portaverunt illud usque ad locum a Deo sibi provisum: in quo

Sepeitur S. Melaniam.

quo ab eisdem venerabiliter, sicut pro hoc ipso divinitus fuerant missi, collocatum est: ubi ejus meritis et intercessionibus multa præstantur beneficia indigentibus, et cum fide postulantis, usque in hodiernum diem. Colitur autem dies depositionis illius VIII Idus Novembris, præstante Domino nostro Jesu Christo, cui est cum æterno Patre et Spiritu sancto virtus, honor, et gloria, imperium, laus, potestas per infinita sæcula sæculorum, Amen.

DE EODEM

SANCTO MELANIO,

EX S. GREGORIO TURONEN.

Melanius Rhedoniæ urbis Episcopus, post *a* innumerabilium signa virtutum, jugiter intentus cælo, emicuit sæculo. Super ejus sepulchrum *b* mira Christiani fabricam celsitudine levaverunt: sed instinctu maligni, qui semper bonis adversatur operibus, quodam tempore ab igne comprehenditur. Palla etenim erat *c* linea, quæ sanctum Confessoris tegebat sepulchrum. Scilicet ubi tignorum congeries flamma dominante truncatur, ruunt tegulæ, cum ligaturis, et reliquo tecti apparatus. Una *d* tamen e trabibus flammato capite impetu ruinæ propulsa, super tumulum Sancti ruit; quæ non modo succendere pallam, verum etiam contere inter se et lapidem sepulchri potuerat. Ruit insuper et immensa multitudo carbonum. Alia quoque vela, quæ parietibus vel ostiis dependebant, ad primum flammæ flatum exusta sunt. Hæc vero palla non solum non usta, verum etiam nec summotenus ab igne decorata est. Igitur expleto incendio, ingrediuntur populi cum ejulatu magno, et usque ad sepulchrum Antistitis properant, inter fletus et lacrymas nova gaudia percepturi. Removent desuper tumulum ligna cum flammis, apprehensumque tumuli velum, excussis prunis, mirantur omnes illesum.

a Utrumque ms. enituit.

b Unum ms. miram.

c Surius et varia S. Gregorii Turon. editiones, lignea, perperam.

d ms. Sirm. tantum.

ALIA MIRACULA

AUCTORE GERVASIO ARCHIEP. REM.

Gervasius Dei gratia Remorum Archiepiscopus Eveno S. Melanii venerando Abbati, salutem in Christo. Petisti a me quondam, frater dilectissime, ut Reliquias insignis Confessoris Melanii, genitori meo mihi que valde percaras, tibi tradidsem: quas, ne tanti Patroni pignore locus vester privaretur, et *b* Haimonis genitoris, genitricisque meæ *c* Hildeburgis, necnon Domini mei *d* Henrici Regis, meaque apud vos æterna servaretur memoria, multis precibus impetrasti. Nunc autem, ut sanctum industrumque virum oportet, de ejusdem prædicti Confessoris miraculis dilectionem tuam me sollicitare non piguit;

quorum partem mihi visam, partem etiam non frivola quorundam relatione cognitam, ad ædificationem legentium caritati tuæ breviter expedire non differam.

2 Cum quadam die felicis memoriæ *e* Rorans avia mea, in Cenomanensi pago, in villa quadam sui dotalitii, *f* Argentrada nomine, moraretur, prædictæ pars villæ maximo forte incendio conflagravit. Ignis vero validus postquam eo productus est, ut horrei sui juxta ecclesiam positi fastigium crepitantibus lamberet flammis; illa Reliquiarum, quas secum asportaverat, reminiscens, mox sibi afferri præcepit: quibus elevatis, et e regione contra ignem positis, quasi cælitus imbre demisso, subito admiranterque noxius ille ignis extinctus est. Quas reliquias post obitum suum nepoti suo, quem de filio suscepit, nomine Haimoni, patri scilicet meo, cum dotalitiis reliquit.

3 Ipse vero has ad castrum suum, nomine *g* Lith, transtulit: ubi multa pro meritis ejusdem sancti Pontificis patrata sunt miracula: sanitates ægotantibus multis redditæ, tam de lumine privato, quam de ceteris debilitatibus: et si quis super eas false jurabat, confestim falsitas comperiebatur.

4 Me videntem quidam pugnaturus juravit, qui statim cæcus factus, latrocinium boum confessus est. Alter non impar similiter pugnaturus, falso juravit: et antequam inde se eleverat, mingere cœpit; quo casu illum esse reum, intentibus notum fuit. Similiter de innumerabilibus sacramentis editis nostri, quæ videbant, referebant nobis signa.

5 Egomet vero vidi aliud insigne. Cum prædictus genitor meus, a quibusdam divitibus suscepturus fidelitatem, has reliquias secum deferri juberet, in cuiusdam forestarii sui domum se recepit. Quarum portitor, ut sibi visum fuit, non aptius locum inveniens, in quadam magna arca super frumentum noctu reposuit: infra quam similiter ex altera parte candelam accensam imposuit. Quo diluculo veniens, partem arcæ invenit concrematam, excepta parte illa, qua sanctæ reliquiae conditæ erant. Pallium vero, quo involutæ erant, incombustum repertum est, quamvis super illud plurimi incensi invenirentur carbones.

6 Quam plurimos audivimus super prædictas reliquias captionem jurasse, qui cum fugere vellent, non potuerunt, et reversi sunt. Ad hæc quoque quamplurima prædicti Patris audivimus miracula; quæ si per aptum tempus colligi possent, satis in eis quid scriberet scriptor haberet.

a Gervasius Barbet, alius de la Roche-guyon, ut testatur Claudius Robertus, an. M.LVI, factus Archiepiscopus Remensis, obiit an. M.LXXII. Antea fuerat Cenomanensis Episcopus. Deerrant sequentia in ms. Ripatorii.

b Claudius Robert, in catalogo Archiepiscoporum Remen. ait Gervasium filium fuisse Hamelini Bellesmensis, domini de Castro-ledi, in catal. Ep. Cenoman, filium facti Guidonis II. Lavallii. Est Lavallii, seu Vallis Guidonis, ut ait Papirius Massonus, dives oppidum ad Meduanam in Cenomanis.

c Claud. Robert, in Cenoman. filiam Juonis Bellesmii primi Comitis Alençonii, sororem Ansgardi Episcopi Cenoman. scribit fuisse. At mox Gervasii matrem vocat Bertrudem Dominam Castri-ledi.

d Henricus I, Gallie Rex, anno M.LX, regni sui vigesimo octavo obiit.

e Alterum ms. Rogans.

f Est hoc, opinor, municipium quod in geographica Cenomanorum descriptione exhibet Mattheus Ogerius, ad Lovenne fluvium, haud procul Lavalle, vulgo Argentre.

g Castrum Ledii, (incolæ Lidi dicunt, teste Massono) Chateau du Loir, in Cenomanis ad Ledum fluvium, qui non procul Andegavis Sartæ permiscetur, deinde Meduanæ: hic vero jam plenior in Ligerim sese effundit.

AUCTORE
GERVASIO
ARCHIEPIS.
REM.
e

f
Incendium
per casu restitutum.

g
Alia ad eas
miracula.

Perjuri puni.

Arca pars ab igne immunitis.

Perjuri detecti.

ALIUD

EX MSS.

ALIUD MIRACULUM

AUCTORE ANONYMO MONACHO.

a
Balnearum
apud veteres
Britones usus.

Moris est Christianorum, Dominicus dies, ab Dominicæ resurrectionis honorem, ubique venerantium, Sabbatorum diebus laborum sudores, corporumque fatigationes, balnearum aquis lavando frequentius recreare, sordidas lotis vestibus mutare, ut terrenam cælestis Regis curiam, præsentem videlicet Ecclesiam, mundiores ut corde sic corpore valeant intrare. Qua ex consuetudine oppidanus quidam Rhedonis ad meridiem domum habens, superfluvium Vicononiam, die quadam Sabbati, vigilia videlicet Dominicæ natiuitatis, balneum antelucanum propter multum dieculæ impedimentum ingressus, filium, quem habebat unicum, magis pie quam honeste jubet sibi, ut secum balnearet, afferri: parenti jussi clientes, patri balneanti filium inter ulnas imponentes. Balneat itaque pater, deosculans et blandiens, condelectansque tam sibi quam filio. Tandem igitur pater ille, signo apud

b
Puer in balneo
suffocatus.

2 Sed dum mater cum famulis patri aliquamdiu obsequerentur, puerum in aqua remansisse solum obliviscuntur. Qui dum ibidem pueriliter ageretur, humani generis inimico insidiante ipsis in aquis, delectationibus preparatis (proh dolor!) enecatur. Demum autem audito in ecclesia divino dei præsentis officio, jam decurso aliquot horarum spatio, pietate præmonita, quæreret mater de filio, quo exiverit e balneo. Quæritur horsum, quæritur et illorsum; sed non invenitur aliquorsum, quia quæritur non ubi est, sed alioorsum. Tota igitur die transacta, sed et festivæ noctis parte non modica, cum e cuppa balneum ejiceretur, puer sub aqua jam dudum exanimis invenitur. Conclamat familia, lacrymatur, lamentatur, suspiriis ab imo agitur: quibus mater subagnitis clamoribus, crine sparso, vultu lacrymis et rubore suffuso, pectore pugnis tuso, fletu materno B. Melanii (nam in ejus monasterio ea hora sonabatur ad nocturnos,) auxilium invocando, se miseram ingenians, accurrit. Ut vero puerum, imo pueri corpus aquis eductum et exanime comperit, voce compressa in faucibus, stuporis ac doloris immanitate membris rigentibus, mortuæ similis, consternata collabitur. Quæ manibus præsentium excepta, spiritu tandem

*Mater immo-
dice tuget.*

redeunte, quasi de gravi somno experrecta, ut quid egerit breviter referatur, quod femina, quod mater unici morte filii sic orbata, conquerens vociferatur. Cumque famuli cum vicinia noctem circa defuncti corpus, ut moris est, vigilarent, illa doloris magnitudine superata, et quasi malignorum furis exagitata, furtim se a turba seduxit, properans se immersum vicino Vicononie flumini, quasi quæ filio superesse non vellet exanimi.

3 Quo comperto, cum a prudentioribus domum esset reducta, et usque in crastinum a suis custodita, Deo, ut proxime patuit, disponente, classicum in monasterio B. Melanii ad Missam audivit Dominicam. Tum illa ad se reversa, et ad prædicti Sancti subsidium, et per ejus ad divinum conversa: Redde mihi, inquit, o sanctissime Melani, redde mihi filium meum sanctissimis precibus tuis pro ejus resurrectione fuis ad Deum. Et ad suos: Permittite, ait, o consolatores piissimi, permittite, quæso, ut defuncti corpus filii mei ad ecclesiam Beati deferam Melanii: credo enim ejus sanctis orationibus Deum meis subvenire doloribus. Illis autem quasi divinitus communitis, fideliter petenti non obviantibus, defunctum suum usque ad prædicti Confessoris monasterium, turba multa comitante perlatum, ante sanctum altare, nullo sibi obsistente, imo admiranter turba eam inspectante, Triscando abbate, ut moris est, Missam celebrante, deposuit. Ubi cum ipsa diutius B. Melanii auxilium vocibus lacrymosis devotissime super mortui precaretur, revocatione, devotissime etiam cunctis adstantibus, cum ipsa pro eodem rogantibus; (quis enim fidelium hoc intuens desisteret a precibus?) preces eorum precibus Sancti ad aures pietatis divinæ perlatis, et efficaciter susceptis, mortuus reviviscit, matrem vocans recognoscit, allatum sibi potum ac cibum sumit, matri redditur incolumis, cunctis qui aderant cernentibus, et pro eo in sublime Deum et Santi merita apud Deum potentia laudantibus.

*S. Melaniam
invocat.*

*Reviviscit
puer.*

4 c Hæc per eos audivimus, qui rei gestæ præsentem affuerunt, qui *d* et ipsi tunc ejusdem monasterii existentes monachi puerum exanimem delatum per merita B. Melanii viventem remeare viderunt.

*c
d*

a Hoc miraculum in solo Jac. Sirmondi ms. extabat.

b Ea nunc Cathedralis est, teste Claudio Bob.

c Hinc de Auctoris hujus ætate ferri judicium posset, si catalogum haberemus Abbatum S. Melanii, et quo tempore Triscandus Abbas vixerit, nossemus.

d Hinc conjici potest, Auctorem quoque monachum in S. Melanii monasterio fuisse.

DE S. PETRO ABB. CANTUARIENSI.

CIRCITER
AN. CHRISTI
DCV.
VI JANUARIJ.
S. Petri nata-
lis.

Inter primos Anglorum Apostolos commenerari Petrus jure potest, S. Augustini adjutor, primusque ab eo constitutus Abbas monasterii SS. Petri et Pauli Cantuarie, quod deinde S. Augustini est appellatum. Ejus natalem hoc designat Martyrologium Anglicanum, et Ferrarius in generali Catalogo Sanctorum. At xxx Decembris eum referunt Hugo Menardus in Martyrologio Benedictino, Constantinus Ghinius in Natalibus SS. Canonicorum, Joannes Molanus in Natalibus SS. Belgii, Ferrarius in citato Catalogo. Ejus meminit et Wion in Appendice, ad librum 3 Libri vitæ, sed nullum ei certum diem tribuit.

2 De eo hæc scribit S. Beda lib. 1. *Histor. Ecclesiasticæ gentis Angl. cap. 33.* Augustinus, ubi in regia civitate Sedem Episcopalem accepit, recuperavit in ea, Regio fultus ad miniculo, ecclesiam, quam ibi Romanorum antiquorum fidelium opere factam fuisse didicerat, et eam in nomine sancti Salvatoris Dei et

Domini nostri Jesu Christi sacravit; atque ibidem sibi habitationem statuit, et cunctis successoribus suis.

*Ecclesia Christi
Cantuariæ.*

3 Fecit autem et Monasterium non longe ab ipsa civitate ad Orientem, in quo, ejus hortatu, Edelbert ecclesiam beatorum Apostolorum Petri et Pauli a fundamentis construxit, ac diversis donis ditavit, in qua et ipsius Augustini, et omnium Episcoporum Doroverniensium, simul et Regum Cantii, poni corpora possent. Quam tamen ecclesiam non ipse Augustinus, sed successor ejus Laurentius consecravit.

*Alia SS. Petri
et Pauli.*

4 Primus autem ejusdem Monasterii Abbas Petrus Presbyter fuit, qui Legatus Galliam missus, demersus est in sinu maris, qui vocatur Ampleat, et ab incolis loci ignobili traditur sepulturæ. Sed omnipotens Deus ut qualis meriti vir fuerit demonstraret, omni nocte supra sepulchrum ejus lux cælestis apparuit, donec animadvertentes vicini, qui videbant, sanctum

*S. Petrus sub-
mersus.*